

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

Т. В. Хом'як
(ініціали та прізвище)

21 серпня 2019

ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТИМОЛОГІЇ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістр
спеціальності 035 філологія
спеціалізації 035.01 «Українська мова та література»
освітньої програми «Українська мова та література»

Укладач Бойко Лариса Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української мови
Протокол № 1 від 21 серпня 2019 р.

Ухвалено науково-методичною радою
факультету філології
Протокол № 1 від 21 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри української мови

Голова науково-методичної ради
факультету філології

Р. О. Христіанінова

І. І. Ільченко

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 – Гуманітарні науки	за вибором	
		Цикл дисциплін професійної підготовки	
Розділів – 2	Спеціальність	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	035 Філологія	2 -й	2 -й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 7,5	Спеціалізація 035.01 українська мова та література Освітня програма Українська мова та література	22 год.	8 год.
		Практичні	
	12 год.	4 год.	
	Самостійна робота		
	86 год.	108 год.	
	Рівень вищої освіти: магістерський	Вид підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Питання теорії і практики української етимології» є ознайомлення студентів з відомостями про принципи та методи етимологічного дослідження, а також з етимологією основних груп лексики української мови.

Основні завдання викладання дисципліни «Питання теорії і практики української етимології»:

- розкрити суть проблематики етимології як науки та з'ясувати значення етимологічних досліджень для різних галузей знань;
- осмислити місце етимології серед інших розділів науки про мову;
- ознайомити студентів із лабораторією етимологічних досліджень;
- подати фактичну та методичну основи для оволодіння елементами порівняльно-історичного аналізу;
- формувати уміння і навички етимологічного аналізу;
- з'ясувати причини деетимологізації окремих слів;
- схарактеризувати стилістичні можливості етимології;
- сприяти розвитку лінгвістичного світогляду студентів;
- привернути увагу до етимології як розділу мовознавства, який має величезні потенційні можливості для використання в професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- теоретичні питання програми курсу;
- суть основних термінів, якими користуються етимологи;
- етапи формування етимології як наукової дисципліни;
- основні принципи та прийоми етимологічних досліджень;
- основні труднощі, з якими стикаються етимологи;
- етимологічні словники української та інших слов'янських мов;
- стилістичні функції використання етимології в текстах різного типу;
- етимологію слів Україна, Русь, Малоросія;

- етимологію імен та прізвищ; топонімів;
- етимологію слів різних груп лексики української мови;
- етимологію фразеологізмів народного, античного та біблійного походження;

уміти:

- проілюструвати реалізацію основних методів та прийомів етимологічних досліджень;
- застосовувати на практиці основні принципи етимологічного дослідження;
- визначати шляхи запозичення слова;
- користуватися науковою, довідковою, методичною літературою;.
- виконувати етимологічний аналіз, чітко відрізнити його від морфемного та словотвірного..

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

№ з/п	Програмні компетентності		Результати навчання
1.	Інтегральна	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики в процесі професійної діяльності або навчання.	<i>Знати</i> традиційні й новітні теорії мови й мовлення як суспільних феноменів. <i>Уміти</i> критично аналізувати різні теорії мови й мовлення задля досягнення нових результатів.
2.	Загальні	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	<i>Знати</i> традиційні й сучасні джерела інформації, різні методи лінгвістичних досліджень. <i>Уміти</i> проводити лінгвістичні дослідження, готувати наукові доповіді, статті, грамотно й коректно дискутувати щодо наукових проблем.
		Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	<i>Знати</i> прийоми і методи аналізу мовного матеріалу. <i>Уміти</i> виокремлювати характерні риси мовних одиниць, на основі часткових виявів мовних фактів узагальнювати, систематизувати мовний матеріал.
		Здатність до проведення досліджень на належному рівні	<i>Знати</i> сучасні методології мовознавчих досліджень. <i>Уміти</i> застосовувати сучасні методології у процесі мовознавчих досліджень.
3.	Фахові	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.	<i>Знати</i> основні принципи етимологічного дослідження. <i>Уміти</i> застосовувати на практиці основні принципи етимологічного дослідження.
		Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.	<i>Знати</i> методiku проведення етимологічних досліджень. <i>Уміти</i> встановлювати фонетичні відповідності, семантичні зв'язки між словами, аналізувати словотвірні ряди і суфіксальні чергування.
		Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією	<i>Знати</i> суть основних термінів, що використовуються етимологами.

	для розв'язання професійних завдань.	<i>Уміти</i> вільно користуватися системою теоретичних знань з етимології, виконуючи різноманітні за складністю завдання.
	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.	<i>Знати</i> етимологію слів основних груп лексики української мови фразеології. <i>Уміти</i> визначити етимологію імен, прізвищ, населених пунктів тощо, виконувати етимологічний аналіз слів та використовувати етимологію в різних видах роботи.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Питання теорії і практики української етимології» тісно пов'язана зі змістом базових лінгвістичних, філологічних і гуманітарних дисциплін, зокрема з курсами «Сучасна українська літературна мова» (розділи «Фонетика». Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія». «Морфеміка». «Словотвір». «Морфологія»), «Вступ до мовознавства», «Вступ до слов'янської філології», «Загальне мовознавство», «Історія української мови», «Культурологія», «Народознавство, «Етнолінгвістика» тощо.

3. Програма навчальної дисципліни Розділ 1. Теоретичні питання етимології

Тема 1. Теоретико-лінгвістичні засади етимології

Етимологія як розділ мовознавства, предмет її вивчення. Мета й завдання етимології. Слова етимологічно прозорі й етимологічно непрозорі. Порівняльно-історичний метод як основа етимологічних досліджень. Європейські мовознавці Р. Раск, Ф. Бопп та Я. Грімм – основоположники порівняльно-історичного методу. Праці О. Х. Востокова, у яких був уперше застосований порівняльно-історичний метод. Поняття про внутрішню форму слова. Деетимологізація, її причини. Поняття про народну етимологію. Інтерес до вивчення народної етимології. Праці Л. А. Булаховського, Й. О. Дзедзелівського, М. Ф. Алефіренка. Значення етимологічних досліджень для різних галузей мовознавства. Етимологічні дані як спосіб уточнення наявних теоретичних ідей. Етимологічні дані як ґрунт для утворення нових теоретичних ідей.

Тема 2. З історії етимології

Спроби етимологізування в Давній Греції та Римі. Етимологічні розвідки давньогрецького філософа Платона. Римський учений і грамати́ст Варрон про етимологію. Середні віки як період занепаду етимологічних досліджень. Виникнення порівняльно-історичного методу в мовознавстві як поворотний момент в історії етимології. Формування етимології як науки. Розвиток етимології в XIX – XXI ст. Основні наукові центри з вивчення етимології. Етимологічні дослідження з ономастики О. Стрижака, В. Шульгача, І. Железняк, О. Карпенко, С. Вербича. Етимологічні словники української та інших слов'янських мов. Типи етимологічних словників. Етимологічні словники праслов'янської мови.

Тема 3. Основні принципи етимологічного дослідження

Порівняльно-історичний метод як основа етимологічного дослідження. Основні принципи етимологічного дослідження, виділені Ю. О. Карпенком. Фонетичний принцип, що передбачає встановлення закономірності фонетичних відповідностей. Словотвірний, або морфологічний, принцип, який ґрунтується на з'ясуванні морфемної структури слова. Аналіз наявних чи тих, що існували в глибоку давнину, словотвірних рядів і суфіксальних чергувань – один із найважливіших дослідницьких прийомів. Семантичний принцип. Метод семантичних паралелей. Поняття про ізосемантичні ряди. Типи семантичних змін. Речовий принцип. Географічний (просторовий) принцип. Генетичний (генеалогічний) принцип. Труднощі, з якими стикаються етимологи. Нерегулярні фонетичні процеси.

Незвичайні етимології. Етимологічні міфи. Етимологічні проблеми, пов'язані із запозиченнями.

Тема 4. Етимологічний аналіз, його суть і місце серед інших видів мовного аналізу

Мета й завдання етимологічного аналізу. Предмет етимологічного аналізу. Порядок етимологічного аналізу питомих і запозичених слів.

Тема 5. Стилiстичні можливості етимології

Використання внутрішньої форми слова з метою створення образу. Стилiстичне використання деетимологізації. Використання народної етимології для створення комічних ситуацій, характеристики персонажа.

Розділ 2. Етимологія основних груп лексики та фразеології української мови

Тема 6. Походження назв Україна, Малоросія, Русь

Історія назви Україна. Етимологія назви Русь. Поняття "Русь" в західноєвропейській картографії XVI – XVIII ст. Етимологічне пояснення назви Малоросія.

Тема 7. Етимологія імен та прізвищ

Історія надання імен. Візантійські християнські імена: латинського походження, грецького походження, давньоєврейського походження. Імена слов'янського походження. Українські автохтонні власні імена праслов'янського походження. Імена, запозичені з інших мов, та нові імена. Словники власних імен. Історія виникнення прізвищ. Відіменні прізвища. Прізвища, утворені від назв місця проживання чи походження. Прізвища, утворені за соціальною належністю або від назви постійного заняття. Прізвища, дані за індивідуальною ознакою (фізичні, психічні та інші властивості) першого носія прізвища. Інші шляхи виникнення прізвищ.

Тема 8. Етимологія гідронімів

Етимологія назв найбільших річок України. Етимологія назв малих річок та озер.

Тема 9. Етимологія фразеологізмів

Фразеологізми народного походження. Фразеологізми античного походження. Етимологія біблійних фразеологізмів. Крилаті вислови з творів письменників і видатних політичних діячів та історичних осіб в українській мові. Власні імена в українських фразеологізмах. Роль внутрішньої форми в процесі утворення фразеологізмів. Етимологічний аспект вивчення українських фразеологізмів, пов'язаних із традиціями та обрядами. Етимологічний аналіз фразеологічних виразів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	сем./пр./лаб.	сам. роб.	13.		л	сем./пр./лаб.	сам. роб.	13.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Розділ 1. Теоретичні питання етимології										
Тема 1. Теоретико-лінгвістичні засади етимології	16	4	-	12		16	2	-	14	
Тема 2. З історії етимології	14	2	2	10		16	2	-	14	
Тема 3. Основні	22	4	2	16		18	2	-	16	

<i>принципи етимологічного дослідження</i>									
Тема 4. <i>Етимологічний аналіз, його суть і місце серед інших видів мовного аналізу</i>	14	2	2	10		16	-	2	14
Тема 5. <i>Стилістичні можливості етимології</i>	10	2	-	8		10	-	-	10
Разом за розділом 1	76	14	6	56		76	6	2	68
Розділ 2. Етимологія основних груп лексики та фразеології української мови									
Тема 6. <i>Походження назв Україна, Малоросія, Русь</i>	10	2	2	6		10	2	-	8
Тема 7. <i>Етимологія імен та прізвищ</i>	14	2	2	10		12	-	2	10
Тема 8. <i>Етимологія гідронімів</i>	8	2	-	6		12	-	-	12
Тема 9. <i>Етимологія фразеологізмів</i>	12	2	2	8		10	-	-	10
Разом за розділом 2	44	8	6	30		44	2	2	40
Усього годин	120	22	12	86		120	8	4	108

5. Темі лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-лінгвістичні засади етимології	4
2	З історії етимології	2
3	Основні принципи етимологічного дослідження	4
4	Етимологічний аналіз, його суть і місце серед інших видів мовного аналізу	2
5	Стилістичні можливості етимології	2
6	Походження назв Україна, Малоросія, Русь	2
7	Етимологія імен та прізвищ	2
8	Етимологія гідронімів	2

9	Етимологія фразеологізмів	2
Разом		22

6. Теми практичних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-лінгвістичні засади етимології	-
2	З історії етимології	2
3	Основні принципи етимологічного дослідження	2
4	Етимологічний аналіз, його суть і місце серед інших видів мовного аналізу	2
5	Стилістичні можливості етимології	-
6	Походження назв Україна, Малоросія, Русь	2
7	Етимологія імен та прізвищ	2
8	Етимологія гідронімів	-
9	Етимологія фразеологізмів	2
Разом		12

7. Самостійна робота

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-лінгвістичні засади етимології	12
2	З історії етимології	10
3	Основні принципи етимологічного дослідження	16
4	Етимологічний аналіз, його суть і місце серед інших видів мовного аналізу	10
5	Стилістичні можливості етимології	8
6	Походження назв Україна, Малоросія, Русь	6
7	Етимологія імен та прізвищ	10
8	Етимологія гідронімів	6
9	Етимологія фразеологізмів	8
Разом		86

8. Види контролю і система накопичення балів

Вивчення дисципліни «Питання теорії і практики української етимології» передбачає такі види контролю: усне опитування, виконання практичних завдань, контрольні роботи, контрольне підсумкове тестування, письмова відповідь на теоретичні питання.

№	Види контрольного заходу /кількість контрольних заходів/ кількість балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
Розділ 1. Теоретичні питання етимології				
1.	Підготовка, виклад та обговорення теоретичних питань і виконання практичних завдань	3	0-4	12
2.	Виконання практичного завдання за матеріалом Розділу 1: Теми 1-5	2	0-4	8
3.	Письмова контрольна робота за матеріалом Розділу 1	1	0-10	10
Усього за Розділом 1		6		30

Розділ 2. Етимологія основних груп лексики та фразеології української мови					
3.		Підготовка, виклад та обговорення теоретичних питань та виконання практичних завдань	3	0-4	12
4.		Виконання практичного завдання за матеріалом Розділу 2: Теми 6-9	2	0-4	8
5.		Письмова контрольна робота за матеріалом Розділу 2	1	0-10	10
Усього за Розділом 2			8		30
6.	Підсумковий контроль - залік	Підсумковий контроль у вигляді контрольного тестування, виконання практичного завдання та письмової відповіді на теоретичні питання	1	0-40	40
Загалом			15		100

Система накопичення балів, які може отримати студент, базується на таких критеріях:

1. Обговорення теоретичних питань і виконання практичних завдань за Розділом 1 і Розділом – від **0** до **4 балів**:

– **4 бали** ставиться, якщо студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час усної та письмової відповідей, глибоко й всебічно розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому матеріал обов'язкової та додаткової літератури, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно дібрані. Практичне завдання виконане бездоганно, під час його виконання використовувалися етимологічні словники.

– **3 бали** ставиться, якщо студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, загалом розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Водночас під час з'ясування окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, не завжди ілюструються теоретичні положення прикладами. Практичне завдання потребує незначного доопрацювання.

– **2 бали** ставиться, якщо студент загалом виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання матеріалу необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки, відчуває труднощі під час добору прикладів. Практичне завдання виконане наполовину.

– **1 бал** ставиться, якщо студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Практичне завдання не виконане.

– **0,5 бала** ставиться, якщо студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Практичне завдання не виконане.

– **0 бала** ставиться, якщо студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

2. За матеріалом Розділу 1 і Розділу 2 передбачено виконання двох практичних завдань (по 2 завдання в кожному). Кожне завдання оцінюється **2 балами**, відповідно за два завдання можна набрати **8 балів**.

3. Письмова контрольна робота за матеріалом Розділу 1 і Розділу 2 оцінюється **10 балами**. Вона включає по 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється 2 балами і 2 практичні завдання, кожне з яких оцінюється 3 балами.

4. Підсумковий контроль передбачає контрольне тестування, яке включає 20 тестів, кожне тестове завдання оцінюється 1 балом, відповідно за тест можна набрати **20 балів**, письмову відповідь на теоретичні питання (2 питання, кожне питання оцінюється **5 балами**, відповідно **10 балів** за два питання) та виконання практичного завдання (**10 балів**)

Допуск студента до підсумкового контролю (заліку) – 35 балів із 60 поточних.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань		залік	Сума
Атестація 1	Атестація 2	40	100
30	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	55 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Введенская Л. А., Колесников Н. П. Этимология : учебное пособие. Санкт-Петербург : Питер, 2004. 220 с
2. Забіяка В. А. Світ фразеологізмів. Етимологія, тлумачення, застосування : практичний посібник. Київ : ВЦ "Академія", 2012. 215 с.
3. Івченко А. О. Українська народна фразеологія: ареали, етимологія : монографія. Харків : Око, 1996. 98 с.
3. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник. Київ : ВЦ "Академія", 2009.
4. Масенко Л. Т. Українські імена і прізвища. Київ : Т-во "Знання" УРСР, 1990. 98 с.
5. Пизани В. Этимология : история – проблемы – метод / пер. с итал. Д. Э. Розенталя ; под ред. и с предисл. В. И. Абаева. Москва : Изд-во иностр. л-ри, 1956. 188 с.
6. Скаб М. Українська етимологія: питання теорії та практики : модульний курс : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. 160 с.

Додаткова:

1. Білецький А. О. Основи етимологічних досліджень ономастичного матеріалу. *Ономастика* : респ. міжвід. зб. Київ : Наук. думка, 1966. С. 3–16.
2. Болдирев Р. В. Чому це так зветься (про походження слів *літо*, *дош*). *Культура слова*. Київ, 1979. Вип. 16. С. 40–41.
3. Булаховський Л. А. Славянские наименования птиц типа сложения (compozita) / Булаховський Л. А. Вибрані праці : у 5-ти томах. Київ, 1978. Т. 3. С. 272–289.
4. Вихованець І. Р. Таїна слова. Київ : Рад. школа, 1990. 284 с.
5. Вихованець І. Р. У світі граматики. Київ : Рад. школа, 1987. 191 с.
6. Войтів П. В. З історії назв взуття в українській мові. *Культура слова*. Київ, 1985. Вип. 26. С. 41–45.
7. Горобець В. Й. З історії назв кольорів в українській мові. *Культура слова*. Київ, 1977. Вип. 12. С. 56–64.
8. Дзедзелівський Й. О. Спостереження над народною етимологією в українській мові. *Дослідження з української діалектології* : зб. наук. праць. Київ : Наук. думка, 1991. С. 6–47.
9. Дзівак О. М. З історії назв кольорів. *Українська мова та література в школі*. 1973. № 9. С. 81–84.
10. Капська А. Т. З історії народних назв квітів. *Українська мова та література в школі*. 1970. № 2. С. 82–83.
11. Карпенко Ю. О. Походження назви *Україна* – загальної і власної *Ономастика та етимологія* : зб. наук. праць на честь 65-річчя І. М. Железняк. Київ, 1997. С. 81–89.
12. Клименко Н. Ф. Як народжується слово. Київ : Рад. школа, 1991. 287 с.
13. Коваль А. П. Слово про слово. Київ : Рад. школа, 1986. 384 с.
14. Коломієць В. Т. Етимологія слов'янських назв риб. *Мовознавство*. 1981. № 6. С. 53–59.
15. Кочерган М. П. З історії слів *доба*, *година*. *Українська мова та література в школі*. 1970. № 3. С. 75–76.
16. Кочерган М. П. З історії слів, що означають пори року. *Мовознавство*. 1970. № 6. С. 41–48.
17. Кочерган М. П. З історії українських назв місяців. *Мовознавство*. 1967. № 1. С. 12–20.
18. Кочерган М. П. Українські назви днів тижня. *Українська мова та література в школі*. 1967. № 1. С. 26–30.
19. Лучик В. В. Етимологічний словник топонімів України / відп. ред. В. Г. Складенко. Київ : ВЦ «Академія», 2014. 544 с.
20. Селігей П. Етимологічний словник запозичених суфіксів і суфіксоїдів в українській мові. Київ : Академперіодика, 2014. 324 с.
21. Складенко В. Г. Походження назви Русь. *Мовознавство*. 2003. № 5. С. 3–13 ; 2004. № 2–3. С. 3–19 ; 2004. № 5–6. С. 3–11 ; 2005. № 3–4. С. 33–46.
22. Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей : словник-довідник. Київ : Наук. думка, 1996. 335 с.
23. Таранець В. Г. Походження поняття числа і його мовної реалізації (до витоків індоєвропейської прамови) : монографія. Одеса : АстроПринт, 1999. 256 с.
24. Шамота А. М. Назви рослин в українській мові : монографія. Київ : Наук. думка, 1985. 243 с.

Інформаційні ресурси:

1. Алефиренко Н. Ф. Теория языка. Вводный курс : учеб. пособие для студ. филол. спец. высш. учеб. заведений. Москва : Академія, 2004. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi47/00382220.pdf>
2. Етимологічний словник української мови : у 7-ми т. Т. 1 : А-Г. / редкол. :

- О. С. Мельничук, І. К. Білодід, В. Т. Коломієць, О. Б. Ткаченко. Київ : Наук. думка, 1982. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/2008/02/slovnyk/etymolog_slovnyk_tom1.djvu
3. Етимологічний словник української мови : у 7-ми т. Т. 2 : Д-Копці / редкол. : О. С. Мельничук, В. Т. Коломієць, О. Б. Ткаченко. Київ : Наук. думка, 1985. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/2008/02/slovnyk/etymolog_slovnyk_tom2.djvu
4. Етимологічний словник української мови : у 7-ми т. Т. 3 : Кора-М. / редкол. : О. С. Мельничук, В. Т. Коломієць, Т. Б. Лукінова, В. Г. Складенко, О. Б. Ткаченко. Київ : Наукова думка, 1989. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/2008/02/slovnyk/etymolog_slovnyk_tom3.djvu
5. Етимологічний словник української мови : у 7-ми т. Т. 4 : Н-П. / редкол. : О. С. Мельничук, В. Т. Коломієць, Т. Б. Лукінова, Г. П. Півторак, В. Г. Складенко, О. Б. Ткаченко. Київ : Наукова думка, 2003. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/2008/02/slovnyk/etymolog_slovnyk_tom4.djvu
6. Етимологічний словник української мови : у 7-ми т. Т. 5 : Р-Т. / уклад. : Р. В. Болдирев, (В. Т. Коломієць), Т. Б. Лукінова, (О. С. Мельничук), В. Г. Складенко, І. А. Стоянов, А. М. Шамота. Київ : Наук. думка, 2006. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi4/0005842.djvu>
7. Етимологічний словник української мови : у 7-ми т. Т. 6 : У-Я. / уклад. : Г. П. Півторак, О. Д. Пономарів, І. А. Стоянов, О. Б. Ткаченко, А. М. Шамота. Київ : Наук. думка, 2012. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi45/0035288.pdf>
8. Илиади А. И. Основы славянской этимологии. Київ : Довіра, 2005. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi46/0037688.pdf>
9. Історія української мови. Лексика і фразеологія : монографія. Київ : Наук. думка, 1983/ URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi52/0040211.djvu>
10. Карпенко Ю. А. Названия звездного неба. Москва : Наука, 1981. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi15/0010815.djvu>
11. Редько Ю. К. Сучасні українські прізвища. Київ : Наук. думка, 1966. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi52/0040204.pdf>
12. Савченко Л. В. Феномен етнокодів духовної культури у фразеології української мови: етимологічний та етнолінгвістичний аспекти : монографія. Сімферополь : Доля, 2013. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi47/0038261.pdf>

Погоджено Мельничук О. В.
 навчальний відділ
 « 09 » вересня 2019 р.